

PS/HH

16.3.2018

Sosiaali- ja terveysministeriö

kirjaamo@stm.fi

marjaana.maisonlahti@stm.fi

Lausunto sosiaali- ja terveysministeriölle: muistio yhdistelmävakuutukseksi (STM012:00/2018)

Suomen Journalistiliitto ry kiittää lausuntopyynnöstä.

Esittämiinne kysymyksiin vastaamme seuraavasti:

1. Onko muistiossa mallinnetun kaltaiselle yhdistelmävakuutukselle mielestänne tarve?

Journalistiliitto toteaa, että yhdistelmävakuutukselle on laaja tarve.

Journalistiliiton Free-työmarkkinatutkimus 2016:n mukaan liiton freelancer-jäsenistä yrittäjien työttömyyskassaan kuului kuitenkin vain 12 prosenttia, palkansaaajien kassaan 20 prosenttia (palkansaaajia ovat Ylen työsuhteiset freelancerit). Kokonaan työttömyysvakuutuksen ulkopuolelle jäi noin 67 prosenttia freelancereista. Freelancereista 64 prosenttia on YEL-velvollisia, ja tämän vakuutuksen on ottanut 61 prosenttia.

Journalistiliitossa freelancereita on yhteensä noin 2 000, joista yrittäjien/itsensä työllistäjien osuus on noin 1 500. On siis mahdollista, että jopa 1 000 Journalistiliiton freelanceria voisi hyötyä yhdistelmävakuutuksesta. Muistion mukaan vakuutusta tarvitsee yhteensä jopa 65 000 henkilöä.

2. Onko muistiossa mallinnettu ehdotus riittävä toteuttamaan yhdistelmävakuutusta koskevan tarpeen?

Journalistiliitto pitää kannatettavana muistiossa esitettyä mallia, jossa yhdistelmävakuutuksella vakuuttaminen koskisi kaikkia rinnakkaisen tai vaihtelevan työllistymiskombinaation tilanteita (nk. aito yhdistelmävakuutus).

Varsinkin lehdistölle työskentelevien yrittäjä-/itsensä työllistävien freelancerien ansiot ovat jo pitkään polkeneet paikallaan, ja moni freelancer tekee myös työsuhteista työtä osa-aikaisesti tai keikkaperusteisesti. Näiden "silppufreelancerien" kohdalla muodostuu nykyisellään todennäköisesti tilanteita, joissa he eivät pääse työntekijän tai yrittäjän työttömyysturvan piiriin. Ehdotettu aidon yhdistelmävakuutuksen malli myös mahdollisesti houkuttelisi vakuutuksen piiriin työsuhteisessa työssä olevia sivutoimisia freelancereita, jotka nykytilanteessa eivät voi vakuuttaa työntekijäkassan jäsenenä itseään yrittäjäkassassa. Katsomme tärkeäksi, että kaiken tulon voi halutessaan vakuuttaa.

PS/HH

16.3.3018

Journalistiliitto kuitenkin toteaa, että muistiossa esitetty 15 kuukauden työssäoloehto eli yrittäjän työssäoloehtoon rinnasteinen aika muodostaa huomattavan kynnyksen työssäoloehdon täyttymiselle verrattuna palkansaajan 26 kalenteriviikon työssäoloehtoon. Tämä voi johtaa siihen, että vain pieni osa yhdistelmävakuutuksen piiriin tulevista henkilöistä kokee vakuutuksen ottamisen mielekkääksi.

3. Onko muistiossa mallinnettu työssäoloehto koskeva sääntely

a) vuoroin tai rinnan palkansaajana ja yrittäjänä työskentelevän kannalta ymmärrettävä

Muistiossa työttömyysturvalain muutosehdotuksen 15 § 2 momentti sovittaa yhteen palkansaajan aikaperusteisen ja yrittäjän tuloperusteisen työssäoloehdon. Lisäksi on huomioitava, että palkansaajan työssäoloehto tarkastellaan viikkokohtaisesti, yrittäjän kuukausikohtaisesti. On todennäköistä, että momentti ja samalla yhdistelmävakuutuksen työssäoloehto ei ole keskiwertofreelancerin kannalta ymmärrettävä ilman selventävää ohjeistusta.

b) Kela ja työttömyyskassojen kannalta toimeenpantavissa kohtuullisin kustannuksin?

Ei lausuttavaa.

4. Onko muistiossa mallinnettu rahoitusta koskeva ehdotus

a) vuoroin tai rinnan palkansaajana ja yrittäjänä työskentelevän kannalta tarkoituksenmukainen?

Muistiossa ehdotetun mallin mukaan yhdistelmävakuutuksen yritystoiminnan tulon osalta rahoitus toteutetaan yksinomaan työttömyyskassan jäsenmaksuilla. Journalistiliitto pitää yhdistelmävakuutuksen ottajien mahdollisuuksia vyöryttää vakuutuksen kustannukset tällaisessa mallissa toimeksiantajille vähäisinä.

Jotta vakuutuksen ottajien yritystoiminnasta saama ansiotaso ei heikkenisi, olisi toivottavaa, että lakimuutoksessa säädettäisiin yhdistelmävakuutuksen kustannusten erittelemisestä laskussa arvonlisäveron tapaan. Mahdollisuutta käsitellään muistion sivulla 21, mutta se sivuutetaan toteamalla yrittäjän voivan sisällyttää vakuutuskustannuksen laskuunsa muutenkin.

Journalistiliitto kuitenkin katsoo, että vakuutusmaksun osuuden erittely laskussa antaisi yhdistelmävakuutuksen ottajille paremmat mahdollisuudet saada myös toimeksiantaja jakamaan vakuutuksen kustannuksia.

b) etuuskien rahoituksen kannalta kestävä?

Viitaten kohtaan a) Journalistiliitto pitää mahdollisena, että yhdistelmävakuutuksen käyttäjämäärä jää pieneksi, ja tällä voi olla kielteinen vaikutus järjestelmän toimivuuteen, vaikka yhdistelmävakuutus sinänsä on tarpeellinen.

PS/HH

16.3.2018

5. Missä aikataulussa aikataulu muistiossa mallinnettu muutos olisi mielestänne mahdollista saattaa voimaan?

Journalistiliiton mukaan muutoksen tulisi muistiossa esitetyn mukaisesti tulla voimaan 1.1.2019.

SUOMEN JOURNALISTILIITTO –
FINLANDS JOURNALISTFÖRBUND RY

Petri Savolainen
edunvalvontajohtaja

Hannu Hallamaa
työehtoasiamies